तत्र ये मानवा धर्मास्तान् भूयो वक्तुमर्हथ ॥ २९

ऋषय ऊचुः ।

शृणुष्व मनुजादीनां धर्मास्तु क्षणदाचर ।
ये वसन्ति महीपृष्ठे नरा द्वीपेषु सप्तसु ॥ ३०
योजनानां प्रमाणेन पञ्चाशत्कोटिरायता ।
जलोपरि महीयं हि नौरिवास्ते सरिज्जले ॥ ३१
तस्योपरि च देवेशो ब्रह्मा शैलेन्द्रमुत्तमम् ।
कर्णिकाकारमत्युच्चं स्थापयामास सत्तम ॥ ३२
तस्येमां निर्ममे पुण्यां प्रजां देवश्चतुर्दिशम् ।
स्थानानि द्वीपसंज्ञानि कृतवांश्च प्रजापति. ॥ ३३
तत्र मध्ये च कृतवाञ्जम्बूद्वीपमिति श्रुतम् ।
तल्लक्षं योजनानां च प्रमाणेन निगद्यते ॥ ३४
ततो जलनिधी रौद्रो बाह्यतो द्विगुणः स्थितः ।
तस्यापि द्विगुणः प्लक्षो बाह्यत. संप्रतिष्ठितः ॥ ३५
ततस्त्विक्षुरसोदश्च बाह्यतो वलयाकृतिः ।
द्विगुण. शाल्मलिद्वीपो द्विगुणोऽस्य महोदधेः ॥ ३६
सुरोदो द्विगुणस्तस्य तस्माच्च द्विगुणः कुश. ।
घृतोदो द्विगुणश्चैव कुशद्वीपात् प्रकीर्तितः ॥ ३७
घृतोदाद् द्विगुणः प्रोक्त. क्रौञ्चद्वीपो निशाचर ।
ततोऽपि द्विगुण. प्रोक्त. समुद्रो दधिसंज्ञित. ॥ ३८
समुद्राद् द्विगुणः शाक शाकाद् दुग्धाब्धिरुत्तमः ।
द्विगुणः संस्थितो यत्र शेषपर्यङ्कगो हरिः ।
एते च द्विगुणा सर्वे परस्परमपि स्थिताः ॥ ३९
चत्वारिंशदिमाः कोट्यो लक्षाश्च नवति. स्मृताः ।
योजनानां राक्षसेन्द्र पञ्च चाति सुविस्तृताः ।
जम्बूद्वीपात् समारभ्य यावत्क्षीराब्धिरन्ततः ॥ ४०
तस्माच्च पुष्करद्वीपः स्वादूदस्तदनन्तरम् ।
कोट्यश्चतस्रो लक्षाणां,द्विपञ्चाशच्च राक्षस ॥ ४१

beings from among them (29)

The sages said O demon, listen to the virtues of man and similar other beings, who dwell on the surface of the earth and the seven continents (30)

This earth of ours, fifty crores Yojanas in extent rests on water, like a boat on the water of a river (31)

Above it the Lord of gods, Brahman established a great mountain of high altitude appearing like the pericarp of a lotus, O virtuous one (32)

The god Brahman then created this holy progeny to reside in all the quarters and arranged the regions inhabited by them in continents (33)

In the middle he placed the well known Jambūdvipa which is said to be one lac yojanas in extent (34)

Then stood the Fearful ocean which was its double in extent and then stood Plakṣa dvīpa which was its double externally (35)

And its double was the Ocean of Cane Juice, round in external shape and Śālmalidvīpa was the double of the great Ocean (36)

Its double was the Ocean of Wine and its twice in extent was the Kuśa continent The Ocean of Clarified Butter is known to be the double of the Kuśa continent (37)

O demon, the Krauñca continent is the double of the Ocean of Clarified Butter The Ocean known as the Ocean of Curd is the double of it (38)

The Śaka continent is the double of the Ocean of Curd and the great Milk Ocean the double of the Śāka continent Herein reclines Hari on Śeṣa as his couch O king of demons, beginning with Jambudvīpa and ending with the milk ocean all these double of each other, are known to be forty crores and ninety five lacs of yojanas in extent (39, 40)

After it is Puṣkaradvīpa and Svadūda comes after it, with a space of four crores and fifty two lacs of yojanas in extent between them (41)

पुष्करद्वीपमानोऽयं तावदेव तथोदधि. ।
लक्षमण्डकटाहेन समन्तादभिपूरितम् ॥ ४२
एवं द्वीपास्त्विमे सप्त पृथग्धर्माः पृथक्क्रियाः ।
गदिष्यामस्तव वय शृणुष्व त्वं निशाचर ॥ ४३
प्लक्षादिषु नरा वीर ये वसन्ति सनातनाः ।
शाकान्तेषु न तेष्वस्ति युगावस्था कथचन ॥ ४४
मोदन्ते देववत्तेषां धर्मो दिव्य उदाहृतः ।
कल्पान्ते प्रलयस्तेषा निगद्येत महाभुज ॥ ४५
ये जनाः पुष्करद्वीपे वसन्ते रौद्रदर्शने ।
पैशाचमाश्रिता धर्मं कर्मान्ते ते विनाशिनः ॥ ४६

सुकेशिरुवाच ।
किमर्थं पुष्करद्वीपो भवद्भिः समुदाहृतः ।
दुर्दर्शः शौचरहितो घोरः कर्मान्तनाशकृत् ॥ ४७

ऋषय ऊचु. ।
तस्मिन् निशाचर द्वीपे नरका. सन्ति दारुणाः ।
रौरवाद्यास्ततो रौद्रः पुष्करो घोरदर्शनः ॥ ४८

सुकेशिरुवाच ।
कियन्त्येतानि रौद्राणि नरकाणि तपोधनाः ।
कियन्मात्राणि मार्गेण का च तेषु स्वरूपता ॥ ४९

ऋषय ऊचु. ।
शृणुष्व राक्षसश्रेष्ठ प्रमाणं लक्षणं तथा ।
सर्वेषां रौरवादीनां संख्या या त्वेकविंशतिः ॥ ५०
द्वे सहस्रे योजनानां ज्वलिताङ्गारविस्तृते ।
रौरवो नाम नरक' प्रथमः परिकीर्त्तितः ॥ ५१
तमताम्रमयी भूमिरधस्ताद्वह्नितापिता ।
द्वितीयो द्विगुणस्तस्मान्महारौरव उच्यते ॥ ५२
ततोऽपि द्विःस्थितस्थान्यस्तामिस्रो नरकः स्मृतः ।

This is the measure of Puskaradvipa and the same is of the ocean One lac yojanas is completely covered on all sides by the shell of the egg of Brahman. (42)

Thus these continents are seven and they have their own peculiarities and conduct. I shall describe them to you Listen to them, O demon (43)

O brave warrior men who are residing in the Plakṣa and other continents from time immemorial have no Yuga system of any kind prevailing among them to the end of Śakadvipa (44)

They enjoy like the gods, and it is said that their peculiarities are divine. O mighty one, their dissolution comes at the end of the creation, we are told (45)

Those who reside in Puṣkaradvipa which is fearful to look at have resorted to the demoniac way of living They perish at the end of the creation (46)

Sukeśi said Why has the Puṣkaradvipa been described by you as fearful to look at, void of any sense of purity, terrible and destroying the merits of actions ? (47)

The sages said O demon, in that continent there are dreadful hells, such as the Raurava Therefore Puṣkara is said to be fearful and of dreadful aspect (48)

Sukeśi said . How many are the fearful hells, O great ascetics, and of what measure by the approaches to them and what are their true nature (49)

The sages said O great demon, listen the measures and peculiarities of the hells, Raurava and others, which are twenty one in number. (50)

Of them the first is the hell known as Raurava, which is two thousand yojanas, spread over with burning charcoal (51)

The Second, its double, is a region of molten copper heated from below by fire and known as Mahāraurava (52)

The next one, the double of the previous one, is known as the Tāmisra hell and the

अन्धतामिस्रको नाम चतुर्थो द्विगुणः परः ॥ ५३
ततस्तु कालचक्रेति पञ्चमः परिगीयते ।
अप्रतिष्ठं च नरकं घटीयन्त्रं च सप्तमम् ॥ ५४
असिपत्रवनं चान्यत्सहस्राणि द्विसप्ततिः ।
योजनानां परिख्यातमष्टमं नरकोत्तमम् ॥ ५५
नवमं तप्तकुम्भं च दशमं कूटशाल्मलिः ।
करपत्रस्तथैवोक्तस्तथाऽन्यः श्वानभोजनः ॥ ५६

संदंशो लोहपिण्डश्च करम्भसिकता तथा ।
घोरा क्षारनदी चान्या तथान्यः कृमिभोजनः ।
तथाऽष्टादशमी प्रोक्ता घोरा वैतरणी नदी ॥ ५७
तथाऽपरः शोणितपूयभोजनः
क्षुराग्रधारो निशितश्च चक्रकः ।
संशोषणो नाम तथाप्यनन्तः
प्रोक्तास्तवैते नरकाः सुकेशिन् ॥ ५८

इति श्रीवामनपुराणे एकादशोऽध्याय ॥११॥

१२

सुकेशिरुवाच ।
कर्मणा नरकानेतान् केन गच्छन्ति वै कथम् ।
एतद् वदन्तु विप्रेन्द्राः परं कौतूहलं मम ॥ १

ऋषय ऊचुः ।
कर्मणा येन येनेह यान्ति शालकटंकट ।
स्वकर्मफलभोगार्थं नरकान् मे शृणुष्व तान् ॥ २

fourth, the double of the former, is known as Andha-tāmisraka. (53)

After it, the fifth is called the Kālacakra The next one the sixth, is the Apratiṣṭha hell and the seventh the Ghatiyantra. (54)

The next, Asipatravana reputed as being seventy two thousand Yojanas in extent is the most important eighth hell (55)

The ninth is Taptakumbha and the tenth Kūtaśalmali In a similar manner the next one is called Karapatra, and Śvīna-bhojana is another. (56)

Others are Sandaṃśa, Lohapiṇda, Karambhasikata, Ghora Kṣāranadi and Kṛmi-bhojana. The eighteenth is the fearful Vaitaraṇī river (57)

Still another is the Soṇitapūya-bhojana Cakraka as sharp as the point of a razor Samśosana is another hell and so is Ananta I have described to you, O Sukeśin, the hells. (58)

Thus ends the Eleventh Chapter in the Vamana Purāna–11

12

Sukeśi said What action leads to these hells and in what manner? Please tell me this, O venerable Brāhmaṇas. Great is my curiosity about it. (1)

The sages said: O Sukeśi, listen from us the actions by the performance of which one goes to the hells to undergo the suffering caused by such actions (2)

वेददेवद्विजातीनां यैर्निन्दा सतत कृता ।
ये पुराणेतिहासार्थान् नाभिनन्दन्ति पापिनः ॥ ३
गुरुनिन्दाकरा ये च मखविघ्नकराश्च ये ।
दातुर्निवारका ये च तेषु ते निपतन्ति हि ॥ ४
सुहृद्दम्पतिसोदर्यस्वामिभृत्यपितासुतान् ।
याज्योपाध्याययोर्यैश्च कृतो भेदोऽधर्ममिथ. ॥ ५
कन्यामेकस्य दत्त्वा च ददत्यन्यस्य येऽधमा. ।
करपत्रेण पाट्यन्ते ते द्विधा यमकिंकरै. ॥ ६
परोपतापजनकाश्चन्दनोशीरहारिणः ।
बालव्यजनहर्त्तारः करम्भसिकताश्रिताः ॥ ७
निमन्त्रितोऽन्यतो भुङ्क्ते श्राद्धे दैवे सपैतृके ।
स द्विधा कृष्यते मूढस्तीक्ष्णतुण्डै. खगोत्तमैः ॥ ८

मर्माणि यस्तु साधूनां तुदन् वाग्भिर्निकृन्तति ।
तस्योपरि तुदन्तस्तु तुण्डैस्तिष्ठन्ति पत्त्रिणः ॥ ९
यः करोति च पैशुन्यं साधूनामन्यथामतिः ।
वज्रतुण्डनखा जिह्वामाकर्षन्तेऽस्य वायसा. ॥ १०
मातापितृगुरूणां च येऽवज्ञां चक्रुरुद्धता. ।
मज्जन्ते पूयविण्मूत्रे त्वप्रतिष्ठे ह्यधोमुखाः ॥ ११
देवताऽतिथिभूतेषु भृत्येष्वभ्यागतेषु च ।
अभुक्तवत्सु येऽश्नन्ति बालपित्रग्निमातृषु ॥ १२
दुष्टासृक्पूयनिर्यासं भुञ्जते त्वधमा इमे ।
सूचीमुखाश्च जायन्ते क्षुधार्त्ता गिरिविग्रहाः ॥ १३
एकपङ्क्त्युपविष्टाना विषम भोजयन्ति ये ।
विड्भोजनं राक्षसेन्द्र नरक ते व्रजन्ति च ॥ १४

Those who always censure the Vedas, gods and Brahmanas, and the sinners who do not respect the teachings of the Purāṇas and Itihasas, those who find fault with their preceptors, those who hinder the performance of sacrifices, those who prevent donors from making gifts—all fall in these hells (3 4)

Those who bring about estraugement of friends, of husbands and their wives, of brothers, of masters and servants, and fathers and sons, the sacrificer and his instructor out of wicked motives alone, those vile creatures, promising to give their daughters in marriage to one subsequently get *them married* with others—all these are split into two with a saw by the servants of Yama (5, 6)

Those who cause suffering to others, who steal sandal wood, the fragrant Uśīra and chowrie go to the Karambha-Sikata hell (7)

The fool who, invited to dine on the occasion of Daiva and Paitṛka Śrāddha, dines elsewhere is split into two by sharp-beaked large birds (8)

On him who afflicts the hearts of the good by using piercing words perch birds striking him with their beaks (9)

He who with a vitiated mind calumniates the good has his tongue drawn out by crows of thunderbolt like beaks and claws (10)

Those haughty creatures who treat their mother, father and preceptor with contempt are immersed in the condemned hell of pus, excrement and urine having their faces turned downwards (11)

The vile creatures who dine without offering food to the gods, guests, and spirits, servants, visitors, children, their parents, fire and the divine mothers—they feed upon the foul fluid of blood and pus and become needle-mouthed bulky in size and are ever afflicted with hunger (12, 13)

O chief of demons, they who serve different kinds of dishes to different people seated in the same row go to the hell called Vidbhojana (14)

एकसार्थप्रयात ये पश्यन्त्यर्थिनं नराः।
असंविभज्य भुञ्जन्ति ते यान्ति श्लेष्मभोजनम् ॥ १५
गोब्राह्मणाग्नयः स्पृष्टा यैरुच्छिष्टैः क्षपाचर।
क्षिप्यन्ते हि करास्तेषां तप्तकुम्भे सुदारुणे ॥ १६
सूर्येन्दुतारका दृष्टा यैरुच्छिष्टैश्च कामत.।
तेषां नेत्रगतो वह्निर्धम्यते यमकिंकरै. ॥ १७
मित्रजायाथ जननी ज्येष्ठो भ्राता पिता स्वसा।
जामयो गुरवो वृद्धा यैः संस्पृष्टाः पदा नृभिः ॥ १८
बद्धाङ्घ्रयस्ते निगडैर्लोहैर्वह्निप्रतापितैः।
क्षिप्यन्ते रौरवे घोरे ह्याजानुपरिदाहिनः ॥ १९
पायसं कृशरं मांसं वृथा भुक्तानि यैर्नरैः।
तेषामयोगुडास्तप्ताः क्षिप्यन्ते वदनेऽद्भुताः ॥ २०
गुरुदेवद्विजातीनां वेदानां च नराधमैः।
निन्दा निशामिता यैस्तु पापानामिति कुर्वताम् ॥ २१
तेषां लोहमयाः कीला वह्निवर्णाः पुनः पुनः।
श्रवणेषु निखन्यन्ते धर्मराजस्य किंकरैः ॥ २२
प्रपादेवकुलारामान् विप्रवेश्मसभामठान्।
कूपवापीतडागांश्च भङ्क्त्वा विध्वंसयन्ति ये ॥ २३
तेषां विलपतां चर्म देहत. क्रियते पृथक्।
कर्त्तिकाभिः सुतीक्ष्णाभिः सुरौद्रैर्यमकिंकरैः ॥ २४
गोब्राह्मणार्कमग्निं च ये वै मेहन्ति मानवाः।
तेषां गुदेन चान्त्राणि विनिःकृन्तन्ति वायसाः ॥ २५
स्वपोषणपरो यस्तु परित्यजति मानवः।
पुत्रभृत्यकलत्रादिबन्धुवर्गमकिञ्चनम्।

Men who starting in a group on a journey enjoy food without sharing it with one who is desirous of it go to the Śleṣmabhojana hell (15)

O demon, those who after being polluted touch the cow, the Brāhmana and fire have their hands thrown into dreadfully hot pitchers (16)

The fire in their eyes is blown out by the servants of Yama who have seen voluntarily Sūrya, Candra and the Tarakas in an impure condition (17)

Those men who have touched the wife of a friend, his mother, elder brother, father, sister, daughter or a female relative, teachers, elders with their foot, have their ankles bound with iron chains heated in fire and are hurled into the frightful Raurava hell, with their legs burning as far as the knees. (18, 19)

Those men who have consumed rice boiled in milk, rice cooked with sesamum, and meat, without offering them to the deity have thrust into their mouth awfully hot iron balls (20)

Those mean fellows who listen to the words of disparagement spoken about the preceptor, gods, the Brāhmaṇas and the Vedas by wicked critics have red hot iron nails driven again and again into their ears by the servants of Yama (21, 22)

They who devastate by pulling down Prapās providing drinking water to travellers, temples trees in a garden, dwelling of the Brahmanas, assembly halls and monasteries, and destroy wells, tanks and ponds have their skin stripped of their bodies with very sharp knives by the dreadful servants of Yama, they wailing pitiably (23, 24)

Men who urinate facing a cow, Brāhmana, and fire have their entrails cut asunder through their anus by crows (25)

The man who while engaged in maintaining himself forsake his sons, servants, wife, brothers and relatives, in an utterly destitute

दुर्भिक्षे सम्भ्रमे चापि स श्वभोज्ये निपात्यते ॥ २६
शरणागतं ये त्यजन्ति ये च बन्धनपालकाः ।
पतन्ति यन्त्रपीडे ते ताड्यमानास्तु किंकरैः ॥ २७
क्लेशयन्ति हि विप्रादीन् ये ह्यकर्मसु पापिनः ।
ते पिष्यन्ते शिलापेषे शोष्यन्तेऽपि च शोषकैः ॥ २८
न्यासापहारिणः पापा बध्यन्ते निगडैरपि ।
क्षुत्क्षामाः शुष्कताल्वोष्ठाः पात्यन्ते वृश्चिकाशने ॥ २९
पर्वमैथुनिनः पापाः परदाररताश्च ये ।
ते वह्नितप्तां कूटाग्रामालिङ्गन्ते च शाल्मलीम् ॥ ३०
उपाध्यायमधःकृत्य यैरधीत द्विजाधमैः ।
तेषामध्यापको यश्च स शिलां शिरसा वहेत् ॥ ३१
मूत्रश्लेष्मपुरीषाणि यैरुत्सृष्टानि वारिणि ।
ते पात्यन्ते च विण्मूत्रे दुर्गन्धे पूयपूरिते ॥ ३२
श्राद्धातिथेयमन्योन्यं यैर्भुक्तं भुवि मानवैः ।
परस्परं भक्षयन्ते मांसानि स्वानि बालिशाः ॥ ३३
वेदवह्निगुरुत्यागी भार्यापित्रोस्तथैव च ।
गिरिशृङ्गादधःपातं पात्यन्ते यमकिंकरैः ॥ ३४
पुनर्भूपतयो ये च कन्याविध्वंसकाश्च ये ।
तद्गर्भश्राद्धभुग् यश्च कृमीन्भक्षेत्पिपीलिकाः ॥ ३५
चाण्डालादन्त्यजाद्वापि प्रतिगृह्णाति दक्षिणाम् ।
याजको यजमानश्च सोऽश्मान्तः स्थूलकीटकः ॥ ३६
पृष्ठमांसाशिनो मूढास्तथैवोत्कोचजीविनः ।
क्षिप्यन्ते वृकभक्षे ते नरके रजनीचर ॥ ३७
स्वर्णस्तेयी च ब्रह्मघ्नः सुरापो गुरुतल्पगः ।

condition, during days of famine and agitation, are thrown into the Śvabhojya hell (26)

Men who leave them who have taken shelter with them and who keep others in confinement in jails, fall in the Yantrapīda hell and are flogged by the servants of king Yama. (27)

Those wicked fellows who in the absence of any work molest Brahmanas and others are crushed in a stone and muller and are dried up by fire (28)

Sinners who repudiate deposits are chained in fetters, emaciated by hunger, and with perched palate and lips are thrown into the Vṛścikāśana hell (29)

Those sinners are *made to embrace* red hot clubs with sharp pikes on it in the Salmali *hell*, who indulge in sexual intercourse on holy days and who are attached to other men's wives (30)

The fallen Brahmaṇa who while studying with his teacher makes him sit below him and occupies a seat higher than his—the student and the teacher, each has to carry a piece of stone on his head (31)

Those who make water, cast phlegm and void excrement in water are hurled down into the Vinmūtra hell, emitting bad smell and full of pus (32)

Those fools who mutually partake of the offerings made here in hospitality on the occasion of Śrāddhas are made to devour each other's flesh. (33)

He who forsakes the Vedas, sacrificial fire, preceptor, wife, and parents, is hurled down from the peaks of mountains by the servants of Yama (34)

Those who remarry widows and those that defile unmarried girls, and the ancestors *of the offsprings of such unions are made to* eat worms and ants. (35)

He who accepts Dakṣiṇa from Cāṇḍalas or Śudras the priest and the person employing the priest to perform a sacrifice,—every one of them is born as a big insect inside stone slabs (36)

Back-biters and fools who accept bribes, O demon, are thrown into the Vṛkabhakṣa hell (37)

A stealer of gold, murderer of a Brahmaṇa, a drunkard, one who violates his teacher's

तथा गोभूमिहर्त्तारो गोस्त्रीबालहनाश्च ये ॥ ३८

एते नरा द्विजा ये च गोषु विक्रयिणस्तथा ।
सोमविक्रयिणो ये च वेदविक्रयिणस्तथा ॥ ३९

कूटसम्यास्त्वशौचाश्च नित्यनैमित्तनाशकाः ।
कूटसाक्ष्यप्रदा ये च ते महारौरवे स्थिताः ॥ ४०

दशवर्षसहस्राणि तावत् तामिस्रके स्थिताः ।
तावच्चैवान्धतामिस्रे असिपत्रवने ततः ॥ ४१

तावच्चैव घटीयन्त्रे तप्तकुम्भे तत. परम् ।
प्रपातो भवते तेषां यैरिदं दुष्कृत कृतम् ॥ ४२

ये त्वेते नरका रौद्रा रौरवाद्यास्तवोदिताः ।
ते सर्वे क्रमशः प्रोक्ताः कृतघ्ने लोकनिन्दिते ॥ ४३

यथा सुराणां प्रवरो जनार्दनो
यथा गिरीणामपि शैशिराद्रिः ।
यथायुधानां प्रवरं सुदर्शनं
यथा खगानां विनतातनूजः ।
महोरगाणां प्रवरोऽप्यनन्तो
यथा च भूतेषु मही प्रधाना ॥ ४४
नदीषु गङ्गा जलजेषु पद्मं
सुरारिमुख्येषु हराङ्घ्रिभक्तः ।
क्षेत्रेषु यद्वत्कुरुजङ्गलं वरं
तीर्थेषु यद्वत् प्रवरं पृथूदकम् ॥ ४५
सरस्सु चैवोत्तरमानसं यथा
वनेषु पुण्येषु हि नन्दनं यथा ।
लोकेषु यद्वत्सदनं विरिञ्चेः
सत्यं यथा धर्मविधिक्रियासु ॥ ४६
यथाऽश्वमेधः प्रवरः क्रतूनां
पुत्रो यथा स्पर्शवतां वरिष्ठः ।
तपोधनानामपि कुम्भयोनिः

bed, one who takes away cows and wrongfully occupies the land of another man and the murderer of cows, women and children —these men, and Brāhmanas who sell cows and Soma and teach the Vedas for remuneration, cheats, unholy persons, people who have abandoned the Nitya and Naimittika actions, and false witnesses, remain in the Mahāraurava hell (38, 39, 40)

They remain in the Tamisraka hell for ten thousand years, for an equal duration in the Andhatamisra hell and in the Asipatravana, for an equally long period in the Ghatiyantra, and afterwards in the Taptakumbha Those who commit this sin have their fall. (41, 42)

Raurava and other dreadful hells, which I have described to you have all been indicated in the same order in the cases of the ungrateful and the calumniator. (43)

As Viṣṇu is the most exalted of gods, the Himalayas of the mountains, the Sudarśana of weapons, Garuda of birds, Ananta of the large serpents, the earth of the elements, the Gangā of the rivers, the lotus of the water-born objects, the devotee of Śiva among the chief Asuras, Kurujāngala is the best of the sacred places, Pṛthūdaka of the places of pilgrimage (44, 45)

As Uttaramanasa is the best of the lakes, Nandana of the holy forests, Brahman's mansion of the divisions of the universe, truth of religious injunctions and actions (46)

As Aśvamedha is the best of the sacrifices, the son of the dear ones, Agastya of the

श्रुतिर्वरा यद्वदिहागमेषु ॥ ४७

मुख्यः पुराणेषु यथैव मात्स्यः
स्वायंभुवोक्तिस्त्वपि संहितासु ।
मनुः स्मृतीनां प्रवरो यथैव
तिथीषु दर्शो विषुवेषु दानम् ॥ ४८

तेजस्विनां यद्वदिहार्क उक्तो
ऋक्षेषु चन्द्रो जलधिर्ह्रदेषु ।
भवान् यथा राक्षससत्तमेषु
पाशेषु नागस्तिमितेषु बन्धः ॥ ४९

धान्येषु शालिर्द्विपदेषु विप्रः
चतुष्पदे गौः श्वपदां मृगेन्द्रः ।
पुष्पेषु जाती नगरेषु काञ्ची
नारीषु रम्भा श्रमिणां गृहस्थः ॥ ५०

कुशस्थली श्रेष्ठतमा पुरेषु
देशेषु सर्वेषु च मध्यदेशः ।
फलेषु चूतो मुकुलेष्वशोकः
सर्वौषधीनां प्रवरा च पथ्या ॥ ५१

मूलेषु कन्दः प्रवरो यथोक्तो
व्याधिष्वजीर्णं क्षणदाचरेन्द्र ।
श्वेतेषु दुग्धं प्रवरं यथैव
कार्पासिकं प्रावरणेषु यद्वत् ॥ ५२

कलासु मुख्या गणितज्ञता च
विज्ञानमुख्येषु यथेन्द्रजालम् ।
शाकेषु मुख्या त्वपि काकमाची
रसेषु मुख्यं लवणं यथैव ॥ ५३

तुङ्गेषु तालो नलिनीषु पम्पा
वनौकसेष्वेव च ऋक्षराजः ।
महीरुहेष्वेव यथा वटश्च
यथा हरो ज्ञानवतां वरिष्ठः ॥ ५४

यथा सतीनां हिमवत्सुता हि
यथार्जुनीनां कपिला वरिष्ठा ।
यथा वृषाणामपि नीलवर्णो
यथैव सर्वेष्वपि दुःसहेषु ।
दुर्गेषु रौद्रेषु निशाचरेश

ascetics, the Vedas of the Āgamas (47)

As the Matsya-Purāna is the best of the Purāṇas, Svāyambhuvasamhitā of the Samhitās, Manusmṛti of the Smṛtis, Amāvasyā of the lunar days, Charity of the Visuvas; (48)

As Surya is the best of the shining ones, Candra of the Nakṣatras, the Ocean of the *reservoirs of water, as you are of the chief* demons, the Nagapaśa of the bonds, the bandha of the stimitas, rice of the cereals, the Brāhmana of men, the cow of the quadrupeds, the lion of the beasts of prey, the jasmine of the flowers, Kañci of the cities, Rambhā of women, the householder of the members of the four Asramas, (49, 50)

As Kuśasthali is the best of the fortified towns, the Madhyadeśa of countries, the mango of the fruits, the Aśoka of the buds, the Haritaki of the herbs; (51)

O prince of demons, as the *bulbous root* is the best of the roots, indigestion of the diseases, milk of the white objects, cotton cloth of the cloths, Arithmetic of the arts, magic is the best of sciences, Kakamāci of the vegetables, salt of the flavours, the palm of the lofty trees, the Pampā of the lotus ponds, Ṛkṣarāja among the wild animals, the Banian of trees, Śiva of the learned; (52, 53, 54)

As the daughter of Himavat is the best of the chaste women, Kapila is the best of the cows, the blue coloured among bulls, so among all the unbearable, impassable and dreadful hells Vaitarani is the worst O

नृपातनं वैतरणी प्रधाना ॥ ५५
पापीयसां तद्वदिह कृतघ्नः
सर्वेषु पापेषु निशाचरेन्द्र ।
ब्रह्मघ्नगोघ्नादिषु निष्कृतिर्हि
विद्येत नैवास्य तु दुष्टचारिणः ।
न निष्कृतिश्चास्ति कृतघ्नवृत्तेः
सुहृत्कृतं नाशयतोऽब्दकोटिभिः ॥ ५६

इति श्रीवामनपुराणे द्वादशोऽध्यायः ॥ १२ ॥

१३

सुकेशिरुवाच ।
भवद्भिरुदिता घोरा पुष्करद्वीपसंस्थितिः ।
जम्बूद्वीपस्य संस्थानं कथयन्तु महर्षयः ॥ १
ऋषय ऊचुः ।
जम्बूद्वीपस्य संस्थानं कथ्यमानं निशामय ।
नवभेदं सुविस्तीर्णं स्वर्गमोक्षफलप्रदम् ॥ २
मध्ये त्विलावृतो वर्षो भद्राश्वः पूर्वतोऽद्भुतः ।
पूर्वं उत्तरतश्चापि हिरण्यो राक्षसेश्वर ॥ ३
पूर्वदक्षिणतश्चापि किंनरो वर्ष उच्यते ।
भारतो दक्षिणे प्रोक्तो हरिर्दक्षिणपश्चिमे ॥ ४
पश्चिमे केतुमालश्च रम्यकः पश्चिमोत्तरे ।
उत्तरे च कुरुवर्षः कल्पवृक्षसमावृतः ॥ ५
पुण्या रम्या नवैवैते वर्षाः शालकटंकट ।
इलावृताद्या ये चाष्टौ वर्षं मुक्त्वैव भारतम् ॥ ६

chief of demons, so is the ungrateful of the sinners. (55)

Similarly, O king of demons, the ungrateful is the worst of sinners and ingratitude the worst of sins. There is absolution from sin for a murderer of a Brāhmaṇa or a cow, but not of this depraved character. And there is no absolution even in a crore of years for an ungrateful fellow who spoils the good deeds of a friend. (56)

Thus ends the Twelfth Chapter in the Vāmana-Purāṇa—12.

13

Sukeśi said: You have described the tremendous configuration of Puṣkaradvīpa. O great sages, state the configuration of Jambudvīpa. (1)

The sages said: Listen the configuration of Jambudvīpa being described as consisting of nine divisions, widely extensive and able to bestow heaven and liberation as reward. (2)

In the middle there is the Ilāvṛta Varṣa, the wonderful Bhadrāśva in the east, and in the East-north is Hiraṇya, O chief of demons. In the East-south is the Kinnara Varṣa. Bhārata is said to lie in the South and Hari is in the South-west. Ketumāla is in the West and Ramyaka lies in North-west. Kuruvarṣa is in the North, surrounded by Campaka trees. In the North-east is situated Kimpuruṣa Varṣa. O Śālakaṭaṅkaṭa, these are the nine holy and pleasant continents. Ilāvṛta etc, are eight if we leave out Bhāratavarṣa. Among them there is no

न तेष्वस्ति युगावस्था जरामृत्युभयं न च ।
तेषां स्वाभाविकी सिद्धिः सुखप्राया ह्ययत्नतः ।
विपर्ययो न तेष्वस्ति नोत्तमाधममध्यमा. ॥ ७
यदेतद् भारतं वर्षं नवद्वीपं निशाचर ।
सागरान्तरिताः सर्वे अगम्याश्च परस्परम् ॥ ८
इन्द्रद्वीपः कसेरुमांस्ताम्रवर्णो गभस्तिमान् ।
नागद्वीपः कटाहश्च सिंहलो वारुणस्तथा ॥ ९
अयं तु नवमस्तेषां द्वीपः सागरसंवृत. ।
कुमाराख्यः परिख्यातो द्वीपोऽयं दक्षिणोत्तरः ॥ १०
पूर्वे किराता यस्यान्ते पश्चिमे यवना. स्थिताः ।
आन्ध्रा दक्षिणतो वीर तुरुष्कास्त्वपि चोत्तरे ॥ ११
ब्राह्मणाः क्षत्रिया वैश्याः शूद्राश्चान्तरवासिनः ।
इज्यायुद्धवणिज्याद्यैः कर्मभिः कृतपावनाः ॥ १२
तेषां संव्यवहारश्च एभिः कर्मभिरिष्यते ।
स्वर्गापवर्गप्राप्तिश्च पुण्यं पापं तथैव च ॥ १३
महेन्द्रो मलय. सह्यः शुक्तिमान् ऋक्षपर्वतः ।
विन्ध्यश्च पारियात्रश्च सप्तात्र कुलपर्वताः ॥ १४
तथान्ये शतसाहस्रा भूधरा मध्यवासिनः ।
विस्तारोच्छ्रायिणो रम्या विपुलाः शुभसानवः ॥ १५
कोलाहलः सवैभ्राजो मन्दरो दुर्दराचलः ।
वातंधमो वैद्युतश्च मैनाकः सरसस्तथा ॥ १६
तुङ्गप्रस्थो नागगिरिस्तथा गोवर्धनाचलः ।
उज्जायनः पुष्पगिरिरर्बुदो रैवतस्तथा ॥ १७
ऋष्यमूकः सगोमन्तश्चित्रकूटः कृतस्मरः ।
श्रीपर्वतः कोङ्कणश्च शतशोऽन्येऽपि पर्वताः ॥ १८
तैर्विमिश्रा जनपदा म्लेच्छा आर्याश्च भागशः ।

division of aeons and no apprehension of oldage and death Their final emancipation is easy, inborn, abundantly happy and realised without any effort There is no calamity among them neither is there the distinction of the best, worst and the medium They are all separated from each other by seas and mutually inaccessible (3-8)

Indradvipa, Kaserumān, Tāmravarṇa, Gabhastimān, Nāgadvipa and Kaṭāha, Siṃhala as well as Vāruṇa This continent which is surrounded by the sea and situated North South is called Kumāra and is the ninth among them On the Eastern frontier there are the Kirātas and in the Western are the Yavanas The Andhrās are in the South, O hero, and Turuṣkas in the North Brāhmaṇas, Kshatriyas, Vaiśyas, Śūdras and the mixed castes, have been sanctified by sacrifices, battles, commerce and such other actions. Their intercourses were determined by these actions, as were attainment of heaven and liberation and similar were Virtue and Vice Mahendra, Malaya, Sahya, Śuktimān, Ṛkṣa, Vindhya, Pāriyātra are the seven principal mountains And there are hundred thousand intervening mountains, extensive high, huge and pleasant, are the Kolāhala, Vaibhrāja, Mandara, Durdara, Vātamdhama, Vaidyuta, Mainka, Sarasa, Tungaprastha, Nāgagiri, Govardhanāscala, Ujjāyana Puṣpagiri, Arbuda, Raivata, Ṛṣyamūka, Gomanta, Citrakūta, Krtasmara, Śriparvata, Konkaṇa and hundreds of others. Mixed with them are the Janapadas, which are Mleccha and Arya according to division. I will now tell you the important rivers that irrigate

तैः पीयन्ते सरिच्छ्रेष्ठा यास्ताः सम्यङ् निशामय ॥ १९
सरस्वती पञ्चरूपा कालिन्दी सहिरण्वती ।
शतद्रुश्चन्द्रिका नीला वितस्तैरावती कुहूः ॥ २०
मधुरा हारराबी च उशीरा धातुकी रसा ।
गोमती धूतपापा च बाहुदा सदृषद्वती ॥ २१
निश्चिरा गण्डकी चित्रा कौशिकी च वधूसरा ।
सरयूश्च सलौहित्या हिमवत्पादनिःसृताः ॥ २२
वेदस्मृतिर्वेदसिनी वृत्रघ्नी सिन्धुरेव च ।
पर्णाशा नन्दिनी चैव पावनी च मही तथा ॥ २३
पारा चर्मण्वती लूपी विदिशा वेणुमत्यपि ।
सिप्रा ह्यवन्ती च तथा पारियात्राश्रयाः स्मृताः ॥ २४
शोणो महानदश्चैव नर्मदा सुरसा कृपा ।
मन्दाकिनी दशार्णा च चित्रकूटापवाहिका ॥ २५
चित्रोत्पला वै तमसा करमोदा पिशाचिका ।
तथान्या पिप्पलश्रोणी विपाशा वञ्जुलावती ॥ २६
सत्सन्तजा शुक्तिमती मञ्जिष्ठा कृत्तिमा वसुः ।
ऋक्षपादप्रसूता च तथान्या बलवाहिनी ॥ २७
शिवा पयोष्णी निर्विन्ध्या तापी सनिषधावती ।
वेणा वैतरणी चैव सिनीबाहुः कुमुद्वती ॥ २८
तोया चैव महागौरी दुर्गन्धा वाशिला तथा ।
विन्ध्यपादप्रसूताश्च नद्यः पुण्यजलाः शुभाः ॥ २९
गोदावरी भीमरथी कृष्णा वेणा सरस्वती ।
तुङ्गभद्रा सुप्रयोगा वाह्या कावेरिरेव च ॥ ३०
दुग्धोदा नलिनी रेवा वारिसेना कलस्वना ।
एतास्त्वपि महानद्यः सह्यपादविनिर्गताः ॥ ३१
कृतमाला ताम्रपर्णी वञ्जुला चोत्पलावती ।
सिनी चैव सुदामा च शुक्तिमत्प्रभवास्त्विमाः ॥ ३२
सर्वाः पुण्याः सरस्वत्यः पापप्रशमनास्तथा ।
जगतो मातरः सर्वाः सर्वाः सागरयोषितः ॥ ३३
अन्याः सहस्रशश्चात्र क्षुद्रनद्यो हि राक्षस ।
सदाकालवहाश्चान्याः प्रावृट्कालवहास्तथा ।
उदङ्मध्योद्भवा देशाः पिबन्ति स्वेच्छया शुभाः ॥ ३४

them. Listen to them correctly. (9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19)

Sarasvatī, Pañcarūpā, Kālindī, Hiranvatī, Śatadru, Candrikā, Nīlā, Vitastā, Airāvatī, Kuhū, Madhurā, Hārarāvī, Usirā, Dhātukī, Rasā, Gomatī, Dhūtapāpā, Bāhudā, Drsadvatī, Niścirā, Gandakī, Citrā, Kauśikī, Vadhūsarā, Sarayu, and Lauhitya, issue from the foot of the Himālayas (20–22)

Vedasmṛti, Vedasinī, Vṛtraghnī, Sindhu, Parṇāśā, Nandinī, Pāvanī, Mahī, Pārā, Carmanvatī, Lūpī, Vidiśā, Venumatī, Śiprā, and Avantī are well-known as dependent on the Pāriyātras. (23–24)

Śoṇa, Mahānada, Narmadā, Surasā, Kṛpā, Mandākinī, Daśārṇā, Citrakūṭa, Apavāhikā, Citrotpalā, Tamasā, Karamodā, *Piśācikā and others–Pippalaśroṇī*, Vipāśā, Vanjulāvatī, Satsantajā, Śuktimatī, Mañjiṣṭhā, Kṛttimā and Vasu and other swiftly *flowing rivers rise at the foot of the Ṛkṣa.* (25, 26, 27)

Śivā, Payoṣṇī, Nirvindhyā, Tāpī, Niṣadhāvatī, Venā, Vaitaranī, Sinībāhu, Kumudvatī, Toyā, Mahāgaurī, Durgandhā, Vāsilā are the auspicious rivers of holy water that take their rise in the Vindhya Mountains. (28, 29)

Godāvarī, Bhīmarathī, Kṛṣṇā, Venā, Sarasvatī, Tungabhadrā, Suprayogā, Vāhyā, Kāverī, Dugdhodā, Nalinī, Revā, Vārisenā, Kalasvanā—these great rivers rise at the foot of the Sahya mountains. (30, 31)

Kṛtamālā, Tāmraparṇī, Vañjulā, Utpalāvatī, Sinī and Sudāmā have their sources in the Śuktimat mountains. All these rivers are holy and destroy sin. They are the *mothers of the world and are all wives of the* ocean. (32, 33)

मत्स्याः कुशट्टाः कुणिकुण्डलाश्च
पाञ्चालकाश्याः सह कोसलाभिः ॥ ३५
वृकाः शबरकौवीराः सभूलिङ्गा जनास्त्विमे ।
शकाश्चैव समशका मध्यदेश्या जनास्त्विमे ॥ ३६
वाह्लीका वाटधानाश्च आभीराः कालतोयकाः ।
अपरान्तास्तथा शूद्राः पह्लवाश्च सखेटकाः ॥ ३७
गान्धारा यवनाश्चैव सिन्धुसौवीरमद्रकाः ।
शातद्रवा ललित्थाश्च पारावतसमूषकाः ॥ ३८
माठरोदकधाराश्च कैकेया दशमास्तथा ।
क्षत्रियाः प्रातिवैश्याश्च वैश्यशूद्रकुलानि च ॥ ३९
काम्बोजा दरदाश्चैव बर्बरा ह्यङ्गलौकिकाः ।
चीनाश्चैव तुषाराश्च बहुधा बाह्यतोदराः ॥ ४०
आत्रेयाः सभरद्वाजाः प्रस्थलाश्च दशेरकाः ।
लम्पकास्तावकारामाः शूलिकास्तङ्गणैः सह ॥ ४१
औरसाश्चालिमद्राश्च किरातानां च जातयः ।
तामसाः क्रममासाश्च सुपार्श्वाः पुण्ड्रकास्तथा ॥ ४२
कुलूताः कुहुका ऊर्णास्तूणीपादाः सकुक्कुटाः ।
माण्डव्या मालवीयाश्च उत्तरापथवासिनः ॥ ४३
अङ्गा वङ्गा मुद्गरवास्त्वन्तर्गिरिबहिर्गिराः ।
तथा प्रवङ्गा वाङ्गेया मांसादा बलदन्तिकाः ॥ ४४
ब्रह्मोत्तरा प्राविजया भार्गवाः केशबर्बराः ।
प्राग्ज्योतिषाश्च शूद्राश्च विदेहास्ताम्रलिप्तकाः ॥ ४५
माला मगधगोनन्दाः प्राच्या जनपदास्त्विमे ।
पुण्ड्राश्च केरलाश्चैव चौडाः कुल्याश्च राक्षस ॥ ४६
जातुषा मूषिकादाश्च कुमारादा महाशकाः ।
महाराष्ट्रा माहिषिकाः कालिङ्गाश्चैव सर्वशः ॥ ४७
आभीराः सह नैषीका आरण्याः शबराश्च ये ।
बलिन्ध्या विन्ध्यमौलेया वैदर्भा दण्डकैः सह ॥ ४८
पौरिकाः सौशिकाश्चैव अश्मका भोगवर्द्धनाः ।
वैषिकाः कुन्दला अन्ध्रा उद्भिदा नलकारकाः ।

There are others, thousands of smaller perennial rivers, O demon, and others flowing in the rainy seasons, easily irrigating the fortunate countries which are situated in the midst of water (34)

Matsya, Kuśaṭṭa, Kuṇi, Kuṇḍala, Pañcāla, Kāśī, Kosala, Vṛka, Śabara, Kauvīra, Sabhūliṅga, Śaka, Samaśaka, are the Janapadas of the Madhyadeśa (35, 36)

Vāhlīka Vāṭadhāna, Ābhīra, Kālatoyaka Aparānta, Śūdra, Pahlava, Kheṭaka, Gāndhāra, Yavana, Sindhu, Sauvīra, Madraka, Śātadrava, Lalittha, Pārāvata, Mūṣaka, Māṭhara, Udakadhāra, Kaikeya, Daśama, Kṣatriya, Vaiśya and Śūdra families in place of the Vaiśyas, Kāmboja, Darada, Barbara, Angalaukika, Cīna, Tuṣāra, others living outside inhabited territories Ātreya, Bharadvāja, Prasthala, Daśeraka, Lampaka, Tavaka, Rāma, Śūlika, Tangaṇa, Aurasa, Ālimadra, and the Kirāta Tribes, the Tamasa, Kramamāsa, Supārśva, Puṇḍraka, Kulūta, Kuhuka, Ūrṇa, Tūṇipāda, Kukkuṭa, Māṇḍavya, and Mālavīya are the dwellers of the Uttarāpatha (37-43)

Aṅga, Vaṅga, Mudgarava, Antargiri, Bahirgira, Pravaṅga, Vaṅgeya, Māṁsāda, Baladantika, Brahmottara, Prāvijaya, Bhargava, Keśabarbara, Prāgjyotiṣa, Śūdra, Videha, Tāmraliptaka, Māla, Magadha and Gonanda are the Janapadas of the East. (44-46b)

O demon, Puṇḍra, Kerala, Cauḍa, Kulya, Jātuṣa, Mūṣikāda, Kumārāda, Mahāśaka, Mahārāṣṭra, Māhiṣaka, Kāliṅga, Ābhīra, Naiṣīka, Āraṇya, Śabara, Balindhyā, Vindhya, Mauleya, Vaidarbha, Daṇḍaka, Paurika and Śauśika, Aśmaka, Bhoga-

दाक्षिणात्या जनपदास्त्विमे शालकटङ्कट ॥ ४९
सूर्पारका कारिवना दुर्गास्तालीकटैः सह ।
पुलीयाः ससिनीलाश्च तापसास्तामसास्तथा ॥ ५०
कारस्करास्तु रमिनो नासिक्यान्तरनर्मदाः ।
भारकच्छाः समाहेयाः सह सारस्वतैरपि ॥ ५१
वात्सेयाश्च सुराष्ट्राश्च आवन्त्याश्चार्बुदैः सह ।
इत्येते पश्चिमामाशां स्थिता जानपदा जनाः ॥ ५२
कारुपाश्चैकलव्याश्च मेकलाश्चोत्कलैः सह ।
उत्तमर्णा दशार्णाश्च भोजाः किंकवैः सह ॥ ५३
तोशला कोशलाश्चैव त्रैपुराश्चैल्लिकास्तथा ।
तुरुसास्तुम्बराश्चैव वहनाः नैपधैः सह ॥ ५४
अनूपास्तुण्डिकेराश्च वीतहोत्रास्त्ववन्तयः ।
सुकेशे विन्ध्यमूलस्थास्त्विमे जनपदाः स्मृताः ॥ ५५
अथो देशान् प्रवक्ष्यामः पर्वताश्रयिणस्तु ये ।
निराहारा हंसमार्गाः कुपथास्तङ्गणाः खशाः ॥ ५६
कुथप्रावरणाश्चैव ऊर्णाः पुण्याः सहूहुकाः ।
त्रिगर्ताश्च किराताश्च तोमराः शिशिराद्रिकाः ॥ ५७

इमे तवोक्ता विषयाः सुविस्तराद्
द्वीपे कुमारे रजनीचरेश ।
एतेषु देशेषु च देशधर्मान्
संकीर्त्यमानाञ् शृणु तत्त्वतो हि ॥ ५८

इति श्रीवामनपुराणे त्रयोदशोऽध्याय ॥१३॥

१४

ऋषय ऊचुः ।
अहिंसा सत्यमस्तेयं दानं क्षान्तिर्दमः शमः ।
अकार्पण्यं च शौचं च तपश्च रजनीचर ॥ १
दशाङ्गो राक्षसश्रेष्ठ धर्मोऽसौ सार्ववर्णिकः ।

vardhana, Vaiṣika, Kundala, Andhra, Udbhida and Nalakāraka are the Janapadas of the South, O demon. (46c-49)

Sūrpāraka, Kārivana, Durga, Tālikaṭa, Pulīya, Śaśinila, Tāpasa, Tāmasa, Kāraskara, Ramin, Nāsikyāntara, Narmadā, Bhārakaccha, Māheya, Sārasvata, Vātseya, Surāṣṭra, Avantya, and Arbuda—these are the people of the Janapadas situated in the West. (50, 51, 52)

Kāruṣa, Aikalavya, Mekala, Utkala, Uttamarṇa, Daśārṇa, Bhoja, Kimkavara, Toṣala, Kosala, Traipura and the Caillika, Turuṣa, Tumbara, Vahana, Naiṣadha, Anūpa, Tundikera, Vītihotra, Avanti are, O Sukesin, the Janapadas situated at the foot of the Vindhya mountains (54, 55)

I shall now tell you the Janapadas of the mountainous region, Nirāhāra, Hamsamārga, Kupatha, Tañgana, Khasa, Kuthaprāvarana, Urṇa, Punya, Hūhuka, Trigarta, Kirāta, Tomara, and people of the Himalayas. (56, 57)

I have described in detail the territories in the Kumāradvipa, O chief of the demons Now listen to the local customs of these countries being narrated by me accurately. (58)

Here ends the Thirteenth chapter in the Vāmana-Purāna—13.

14

The sages said: Non violence, truth, non-stealing, charity, forbearance, self restraint, tranquility, non miserliness, purity, and austerity, O great demon, constitute the ten limbed Dharma to be followed by all castes. The duties appertaining to different stations